

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Вимог щодо безпеки під час експлуатації систем газопостачання» (далі – проєкт наказу), а також документи, що надані до нього листом Міністерства економіки України від 18.12.2024 № 4703-05/91428-03.

За результатами проведеного аналізу проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, і 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), та керуючись вимогами частини четвертої статті 21 цього Закону, Державна регуляторна служба України

встановила:

Проєкт наказу розроблено з метою встановлення єдиних вимог з охорони праці для всіх підприємств та суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та видів діяльності під час експлуатації об'єктів систем газопостачання.

За результатами опрацювання проєкту наказу вважаємо за необхідне висловити наступні зауваження:

Пунктом 1 проєкту наказу затверджуються Вимоги щодо безпеки під час експлуатації систем газопостачання (далі – Вимоги).

В той же час слід зазначити, що відповідно до частини другої статті 8¹ Закону України «Про ринок природного газу» вимоги щодо безпечного використання природного газу в побуті затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, та, зокрема, встановлюють вимоги щодо технічної експлуатації і технічного стану газорозподільних систем, внутрішньобудинкових систем газопостачання, газових мереж внутрішнього газопостачання, експлуатації та

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 59 від 06.02.2025

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

забезпечення належного виконання суб'єктами господарювання робіт з технічного обслуговування димових і вентиляційних каналів житлових і громадських будинків.

Повноваження із розробки та затвердження норм безпеки при експлуатації систем газопостачання визначені та закріплені за центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, частиною першою статті 8 Закону України «Про ринок природного газу», де зокрема визначено, що технічні норми та норми безпеки, що поширюються на газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, установку LNG, у тому числі правила техніки безпеки, мінімальні технічні вимоги до проектування та експлуатації, вимоги до проведення технічної перевірки, вимоги до професійної кваліфікації та досвіду фізичних та юридичних осіб, які виконують роботи з будівництва, інженерно-технічні роботи і технічне обслуговування газотранспортних та газорозподільних систем, газосховищ, установки LNG, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в нафтогазовому комплексі, та підлягають оприлюдненню у встановленому порядку, (Міненерго).

Відповідно до Положення про Міністерство енергетики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2020 року № 507 (далі – Положення), Міністерство енергетики України (Міненерго) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Міненерго є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі та забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері відновлюваних джерел енергії і альтернативних видів газового палива, у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики і теплопостачання, а також на ринку природного газу.

Відповідно до Положення одними з основних завдань Міненерго є забезпечення формування та реалізація державної політики у паливно-енергетичному комплексі та забезпечення формування і реалізації державної політики у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання, а також на ринку природного газу.

Також варто зазначити, що згідно з обґрунтуваннями необхідності прийняття акта, викладеними у пункті 2 пояснювальної записки встановлено, що пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 03 січня 2024 року № 1 «Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу» Міністерство економіки України визначено розробником правил з питань забезпечення безпеки та здоров'я працівників під час експлуатації систем газопостачання, а також встановлено визнати такими, що втратили чинність, Правила безпеки систем

газопостачання, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості від 15 травня 2015 року № 285.

Водночас у пояснювальній записці розробником зазначено, що прийняття проєкту акта спрямоване на дерегуляцію у сфері охорони праці, оскільки виключаються норми щодо: забезпечення належного технічного стану та експлуатації систем газопостачання; належного технічного обслуговування димових і вентиляційних каналів житлових і громадських будинків.

Слід звернути увагу, що в преамбулі проєкта наказу зазначено, що проєкт акта розроблено відповідно до статті 28 Закону України «Про охорону праці» (далі – Закон № 2694-ХІІ) та пункту 9 Положення про Міністерство економіки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 459 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 124).

Відповідно до частини першої статті 28 Закону № 2694-ХІІ опрацювання та прийняття нових, перегляд і скасування чинних нормативно-правових актів з охорони праці провадяться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони праці, за участю професійних спілок і Фонду соціального страхування України та за погодженням з органами державного нагляду за охороною праці.

Згідно із статтею 1 Закону № 2694-ХІІ охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

Пунктом 4 постанови Кабінету Міністрів України від 03 січня 2024 року № 1, визначено Міністерство економіки України як розробника саме правил з питань забезпечення безпеки та здоров'я працівників під час експлуатації систем газопостачання, встановлюючи акцент на регулюванні питань «безпеки та здоров'я працівників під час експлуатації», а не на регулюванні питань «безпеки до експлуатації».

Слід зазначити, що у пункті 1.1.2 глави 1.1 розділу I проєкту Вимог зазначено, що ці Вимоги встановлюють вимоги безпеки до експлуатації систем газопостачання природним газом та/або біометаном, що за своїми фізико-хімічними характеристиками відповідає природному газу, з надлишковим тиском не більше ніж 1,2 МПа, а також скрапленим вуглеводневим газом з надлишковим тиском не більше ніж 1,6 МПа.

Таким чином, предметом регулювання проєкту акта, враховуючи повноваження Міністерства економіки України в галузі охорони праці, мають бути правовідносини у сфері встановлення єдиних вимог до охорони праці працівників під час експлуатації систем газопостачання природним газом та/або біометаном, що також закріплено у статті 4 Закону № 2694-ХІІ, як один із принципів державної політики в галузі охорони праці та не закріплені, як правовідносини у сфері безпеки до/під час експлуатації систем газопостачання природним газом та/або біометаном.

Відповідно до частини четвертої статті 8¹ Закону України «Про ринок природного газу», предметом державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу є господарська діяльність суб'єктів ринку природного газу та інших осіб у частині дотримання вимог нормативно-правових актів з питань технічної експлуатації і технічного стану об'єктів газової інфраструктури (крім газовидобувних підприємств та газосховищ), систем газопостачання зріджених (скраплених) вуглеводневих газів, а також внутрішньобудинкових систем газопостачання, газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання, газовикористовуючих установок та обладнання, димоходів, димових і вентиляційних каналів та систем об'єктів споживачів, у яких встановлено газовикористовуючі установки та обладнання.

У той же час, аналіз тексту проєкту Вимог дає підстави стверджувати, що 90% викладених його положень регулюють питання саме технічної експлуатації та питання безпеки під час технічної експлуатації систем газопостачання, що є предметом регулювання Правил технічної експлуатації систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики України від 21 жовтня 2024 року № 402, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2024 року за № 1816/43161 (далі – ПТЕСГ).

Відповідно статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Враховуючи викладене не зрозуміли правові підстави для прийняття Міністерством економіки України проєкту наказу та проєкту Вимог.

Відповідно до вимог статті 5 Закону, забезпечення здійснення державної регуляторної політики включає, зокрема: недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проєкту постанови містить формальний опис запропонованого ним регулювання, не є інформативним та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта,

затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (зі змінами) (далі – Методика).

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ необхідно чітко визначити цілі державного регулювання, що мають бути безпосередньо пов'язані із розв'язанням проблеми та показники, які заплановано досягти за результатами прийняття регуляторного акта.

Однак задекларовані розробником цілі державного регулювання викладені без лаконічно сформованого результату, без використання термінології, яка вказувала б на завершеність процесу (зменшити, збільшити тощо) та без застосування вимірюваних якісних, кількісних та часових показників одночасно.

Таким чином, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» кількісні показники суб'єктів господарювання необхідно зазначити станом на 2024 рік.

У розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» АРВ розробник повинен здійснити вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Враховуючи викладене, проєкт наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Вимог щодо безпеки під час експлуатації систем газопостачання» потребує доопрацювання з урахуванням вказаних пропозицій та зауважень.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, доцільності, ефективності та збалансованості, визначених статтями 4 і 5 Закону та статтю 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Вимог щодо безпеки під час експлуатації систем газопостачання».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР

Наталія Свірська 239-76-24